

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

KAR PO DOMAČE...

Napetost med Iranom in Ameriko me je nagnala v resno premišljevanje o ekonomski in individualistični civilizaciji človeške rase.

Šele na poti v humanizacijo

Civilizacija v kolikor jo mi poznamo obstaja že najmanj šest tisoč let. Če pogledamo na to razdobje prakticiranje civilizacije v razmerju z vojnami, civilizacija zavzema le drobec teh šestih tisočletij.

Kaj boli našo civilizacijo? Svet se nahaja v najtežji krizi kar jih pomnijo moja leta. Ne samo bela rasa nego rasa vsega človeštva trpe na oboleli civilizaciji, kakor da se nahajamo v velikanskih globalnih krilih. Pričakovati je bilo, da se bo človeštvo po peklu, ki ga nam je priredil Hitler, zavedlo svojih pomankljivosti, in da bo krenilo v dobo miru ne da bi se mu še kdaj bilo treba z orozjem bojevati za mir. Za petami so nam še posledice atomske bombe in že nam preti nova vojna. Tokrat podpihiže žar pod pepelom naše individualistične civilizacije, ki jo pripisujemo krščanski veri, verski blazně vzhodnega sveta.

Med dobrim in zlom

Kakorkoli poskušam popolnoma nepristransko, in brez pred sodkov z ozirom na vero, gledati na obe, t.j. vzhodno in zahodno civilizacijo, prihajam do zaključka, da je v toku obeh zakrivila največje zločine nad človeštvo ravno individualistična civilizacija, ki je iz epohe v epohe ustvarjala pogoje za slabe principe, ki ne vodijo nikamor drugam kot le v uničenje sveta.

Kdor se količaj ukvarja s človekovo notranjostjo ve, da dobro in zlo v človeški naravi spadata skupaj. Ravno tu, med tema dvema naravama tiči najbolj pereče vprašanje: kdaj bo človeštvo postalo sposobno nadzirati svoje agresivne in samouničajoče nagnjenosti in se obrnilo v smer miru? Ali pa bomo še naprej identificirali civilizacijo z materializmom, t.j. z bogatstvom, častjo, položajem v družbi; ali bomo še naprej pripisovali važnost prestižu, vplivu in moči v borbi za te "dobine", ki zatem-

Pavla Gruden

Slovenec za kuhanja v Beli hiši

Gostinec iz Ilirske Bistric je stregel predsednikom od Trumana do Carterja

PIRAN, novembra - Srčala sva se po naključju v ozki piranski ulici, kjer si je kot ljubitelj starin ogledoval zgodovinske znamenitosti. Predstavljal se je kot Anton Bastiani, rojen v Ilirske Bistrici pred skoraj šestimi desetletji. Pred vojno je šel delo iskat, ustavil se je v Trstu, kjer je dobil prvo zaposlitev v restavraciji sorodnice. Del zasluga je pošiljal ostarelim staršem. Po vojni je poskušal v Trstu srečo kot lastnik bara, v petdesetih letih je bilo v Trstu v modi izseljevanje v Ameriko, tako je tudi on

sledil tistim, ki jih je privlačil Novi svet.

"Po priporočilu neke Tržačanke sem se ustavil v Washingtonu. V Ameriki si težko dobil lažje delo, tujci ki niso znali angleščino, so se večinoma zaposlili kot pomivalci posode v tretjeračredni restavraciji. Zaradi priporočila sem dobil delo v Sheraton Parku, vodilnem hotelu ameriške prestolnice, v eni izmed 350 hotelskih hiš, ki jih ima ta družba v Ameriki in po svetu. Ta hotel ima 2100 enot in dvoposteljnih sob ter več trisobnih apartmajev, restavracija pa lahko sprejme okoli 5.000 gostov. Najprej sem delal v kuhinji: V tem hotelu pripravljajo bankete za senatorje, guvernerje, ministre in ob njih seveda tudi za predsednika ZDA. Spoznal sem vse predsednike od Trumana do Carterja".

"Najboljše mnenje imam o Johnu Kennedyju. Naš hotel je po potrebi pošiljal v Belo hišo tudi kuhanje in

natakarje. Tako sem po nekaj letih dela kot kuhar postal šef za bankete. John Kennedy, gentleman v pravem pomenu besede, mi bo stal v spominu kot prijeten in dober človek tudi za malega človeka".

"V Belo hišo ni lahko priti, potrebno je dovoljenje tajne službe. Zanimivo je bilo, ko sem prvič stregel predsedniku Kennedyju. V kuhinji so mi dali šest posod z enako jedjo, eno izmed njih sem položil na mizo pred predsednika. To je bilo potrebno, da ne bi mora dobil zastrupljene hrane".

"Spoznal sem tudi Kennedyjeva brata Roberta in Teda. Robert je bil v marsičem podoben Johnu, Teda pa poznam kot veseljaka in ljubitelja dobre kapljice, zaradi kozarca je bil v nevarnosti tudi njegov zakon. Zame je eden najboljih senatorjev demokratske stranke, njegova zasluga je, da so zdaj v ZDA dobre pokojnине".

"Slovenec sem tako je mati d'jala..."

Pod tem gesлом se je v nedeljo 25. novembra v Auburn Town Hall odvijal prvi ples slovenskih maturantov. Sicer ples kot vsaka povprečna slavenska zabava. Vendar je to bila svojevrstna slovenost, ki smo jo Slovenci prvič doživeli v Avstraliji.

Z ozirom na važen dogodek, rekli bi na zgodovinski dogodek slovenstva na petem kontinentu, bi prreditelji upravičeno pričakovali več obiskovalcev. Obisk je bil komaj zadovoljiv. Žal Slovenci tudi nismo navajeni na avstralsko hrano, ki jo moramo v naprej placiati. Zato bi šolski odbor bolje ukrenil, da bi ta važen dogodek proslavili v slovenskem domu. Zakaj ga pa imamo? In dobiček delamo drugim! Tudi slovenski Akademiki nameravajo, da bi imeli svoja javna predavanja v klubskih prostorih SDS. Kar je prav in pohvale vredno. Vsaj ti so že prišli do prepričanja, da se ni vredno prestrogo deliti po političnih prepričanjih ali svetovnih nazorih. Žal so še nekateri v Slov. šolskem odboru, ki imajo še polno pred sodkov. In ravno ti bi jih ne smeli imeti.

Maturantje so prejeli od Slov. akademskega društva v Sydneju v poklon lično izdelane plakete v spomin, katere je razdelil minister E. Bedford. Domovina se je tudi spomnila na ta dogodek in jim po vice-konzu poslala dragocene knjige: katere je s posvetilom darovala Izseljenska Matica v Ljubljani. Knjige je maturantom izročila predsednica Slov. šolskega odbora Majda Zellmer. Žal odbor ni bil toliko takten, da bi na to lepo in pomembno svečanost povabil zastopnika domovine. (Pač zopet naši pred sodki - tokrat politični). Kljub temu, da so v šolskem odboru zastopane vse slovenske organizacije v Sydneju, brezvoma od-

bor je svoje delo opravil uspešno, namenoma ali ne-namenoma se ni jasno povедalo, kdo je knjige daroval. (Pomanjkanje v znanju slovenščine?).

Z ozirom, da so v Slovenskem odboru zastopane vse slovenske organizacije, kot poedinci, se med rojaki vse bolj in bolj pojavlja vprašanje o zagonetki Narodnega društva. Ker so v osnovi vsa obstoječa slovenska društva **narodna!** Kakšne kvalifikacije imajo osebe oz. člani, ki pod tem navidezno suverenim naslovom delujejo kot nekakšno obče narodno predstavništvo v Avstraliji? Z ozirom, preprosto

povedano, an šekasto slovensko emigracijo, da niso to morda člani ZZN (Zvezne Zasužnjene Narodov)? Nemara so le papirnati tigri?

Vsekakor in kakor koli že, voz slovenstva v Sydneju se je pomaknil za ped naprej. Pereče in boleče vprašanje je, koliko maturantov nam bo uspelo privabiti v naslednjih letih v slovenske šolske klopi?! Z ozirom na dedičino, katero mi posredujemo mladini s svojimi vzgledi, narodno zavestjo in narodnim ponosom! Mladim slovenskim maturantom iskrene čestitke!

Lojze Košorok

Novice in zanimivosti

ODLIKOVANJE ZA KARTUZIJO PLETERJE

PLETERJE - Ob 75-letnici nepreklenjenega delovanja je predsednik Tito odlikoval kartuzijo Pleterje z redom zaslug za narod z zlatim vencem. na slovesnosti, ki so se jo udeležili Viktor Avbelj, France Popit, Marjan Brecelj, Janez Vipotnik, ter drugi gostje, je sedanjemu priorju Janezu Drolcu izročil visoko odlikovanje predsednik predsedstva Slovenije Viktor Avbelj.

Po zahvalnih besedah je prior na kratko orisal zgodovino kartuzije ter, med drugim dejal, da se je med vojno znala postaviti na stran resničnih borcev za svobodo - partizanov.

"Težke trenutke smo preživljali, ko so Italijani vdrli v kartuzijo, vendar je sedanji prior Josip Edgar Lavov znal skriti svoje prijatelje. Po vojni se je kartuzija vključila v obnovo domovine, kasneje pa so jo velikokrat obiskali politični in kulturni delavci.

Prior je omenil tudi velike zasluge Borisa Kidriča za kartuzijo in poudaril, da je bil zanje nadvse razveseljiv trenutek, ko jo je obiskal predsednik Tito.

V kratkem kulturnem programu je šentjernejski oktet zapel več partizanskih in narodnih pesmi.

LJUBLJANA PONUDILA POMOČ PARMI

LJUBLJANA - Ob tragediji v parnski bolnišnici, kjer je prišlo do eksplozije, je predsednik ljubljanske mestne skupščine Marjan Rožič poslal parnskemu županu Aldu Cremoninu in prebivalcem pobratene Parme sožalno brzojavko. Ljubljanska mestna skupščina se je povezala z mestnim odborom Rdečega križa in Kliničnim centrom v Ljubljani, da bi lahko takoj ponudili pomoč - predvsem kri. V odgovoru iz Parme so se prebivalci pobratenega mesta toplo zahvalili za ponudeno prijateljsko pomoč.

PRVI ŠTIRJI MAGISTRI IZ KRAJNA

KRANJ - V Kranju so slavili 20-letnico visoke šole za organizacijo dela. V okviru te šole je od ustanovitve pa do danes diplomiralo 1898 slušateljev na prvi stopnji (od tega 92 odstotkov ob delu) in 199 na drugi stopnji (74 odstotkov ob delu). Na slovenosti so uradno razglasili promocijo prvih štirih magistrov visoke šole za organizacijo dela, Romana Ajbrehta, člana predsedstva CK ZKS, pa so razglasili za rednega profesorja šole.

FAKULTETA V NOVEM MESTU?

Inženiriji strojništva so na Dolenjskem iskani strokovnjaki. Do konca nove petletke, ki jo pravkar načrtujejo, bi jih potrebovali nič manj kot 185, od tega največ tovarna avtomobilov IMV.

Z dosedanjim načinom študija teh kadrov ne bo moč dobiti v omenjenem roku. Na novo izšolani strokovnjaki se po diplomi ne vračajo domov, čeprav so štipendisti.

"Zato smo se v Novem mestu odločili organizirati redni študij v okviru ljubljanske fakultete za strojništvo", pravi inž. Božo Kočevar, ravnatelj izobraževalnega centra za tehnične stroke.

Če bo šlo po sreči, se bo redni fakultetni študij v Novem mestu začel že v šolskem letu 1980-81, in sicer vo prostorih srednje tehnične šole v Šmihelu, v naslednjem šolskem letu pa se bo nadaljeval pod streho novega centra za usmerjeno izobraževanje.

Delegacija SR.Hrvatske

Prenos sa str. 3

Splitska robna kuća i banka u Sidneju?

Govoreći o odnosima sa Australijom članovi delegacije su naglasili da je iseljeništvo u ovoj zemlji novijeg datuma i heterogenije od iseljeništva na N. Zelandu, ali je zato znatno brojnije.

Dr Stipe Šuvar je izjavio da u Australiji živi oko 120.000 doseljenika hrvatske nacionalnosti, da je oko 100.000 iz Makedonije, a ostalo su Srbi, Crnogorci, Slovenci, Muslimani i dr. (ovo su zvanični podaci vlade Australije).

O odnosima između dviju zemalja (Australije i Jugoslavije) članovi delegacije su izjavili da su na ulaznoj liniji i da se iz godine u godinu poboljšavaju.

Pored jačanja kulturno-naučnih veza između SR Hrvatske i Australije (pitanje jezika, škola, razmjena i skustava i učila i dr.) Dr Šuvar je izjavio da će delegacija predložiti svojim domaćinima - australijcima - da se u Sidneju otvorи jedna robna kuća koja bi prodavala širi assortiman robe, kao i jedna banka iz SR Hrvatske. Dr. Šuvar smatra da je najrealnije da se ovi poslovi povjere KOTEKS-u iz Splita, kada je u pitanju robna kuća, a Investicione komercijalnoj banci iz Splita za obavljanje bankarskih poslova. Banka, rekao je on, ne bi služila samo za prikupljanje doznaka doseljenika, već prvenstveno da pospješuje ekonomsku razmjenu između dvije zemlje.

Ko god se vrati u SR Hrvatsku - dobiće posao!

Već sada SR Hrvatska oskudjeva u odgovarajućim strukama i svaki onaj povratnik koji dođe - imaće sigurno zapošljenje. Ovo se odnosi na sva proizvodna zanimanja, dok t.zv. činovnika, administrativnog osoblja, ima i kod nas previše - izjavio je DR Šuvar.

Od 4 miliona i 620 hiljada stanovnika, odnosno Hrvata, 1,5 milion je zapošljen u društvenom sektoru, što znači da svaki treći ima obezbijedenu zaradu. Zatim, Hrvatska ima 420 hiljada penzionera, a svake godine u prosjeku otvara 80 do 100 hiljada radnih mesta. Pošto godišnje srednju školu završava oko 25 hiljada srednjoškolaca (18.000 nastavlja sa studijama), mi godišnje imamo "manjak" za oko 30. 35.000 proizvodnih radnih mesta (zanatlija).

Kada govorimo o zidarama, limarima, vodoinstalaterima, mehaničarima, ugostiteljima, onda se slobodno može reći da je u SR Hrvatskoj, a i u cijeloj Jugoslaviji, sada raj za njih - zaraduju odlično i imaju dosta posla.

Naravno, mi nismo došli da pozivamo ljudi da se vraćaju, oni su vjerovatno potrebniji Australiji kao radna snaga i kao stručnjaci, ali naglašavamo ko god želi može da se vrati, ako nije član terorističkih organizacija, pa i ako je malo politički lutao oprostićemo mu,

pod uslovom da se nije direktno angažovao na rušenju društveno-političkog sistema u SFR Jugoslaviji.

Koliko ima "neprijatelja"?

Godine 1966. izrašao je zakon o amnestiji, pa svi oni koji se kasnije nisu ogrješili o naše zakone i koji nisu ratni zločinci mogu se slobodno vratiti kući. U vrijeme hladnog rata angažovane su poražene nacifascističke snage koje su vodile kampanju i otvorenu borbu protiv Jugoslavije. Iz godine u godinu, iz dana u dan, takvih snaga je sve manje i sada se smatra da su one uglavnom skoncentrisane u pet-šest zemalja: SAD, Kanada, Švedska, Australija, neke zemlje Južne Amerike i nešto malo u SR Nemačkoj.

Smatra se kao pouzdano da na svoj iseljeništvo (i raniju emigraciju) otpada oko 14.000 članova raznih ustaskih i proustaških organizacija - koji plaćaju članarinu, dok ih ima samo oko 200 koji su spremni na direktni i otvoreni teror: ubistva, podmetanje eksploziva i dr.

Međutim, iz dana u dan međunarodna klima im sve manje pogoduje za njihove nečasne poslove...

(Ovo su opšti osvrti na konferenciju za štampu koju je imala delegacija vlađe SR Hrvatske sa predstavnicima etničke štampe i radio).

B. Samardžić

Srba i Cigana. Takođe, u dokumentu koji je bio dostavljen federalnom parlamentu Marta 1973. godine vidi se da je Fabijan Lovoković, urednik Spremnosti bio postavljen za člana odbora HOP-a za Australiju i da je urednik lista "Spremnost". Iz dokumenta se vidi da je aktivnost Lovokovića proustaška i pronacistička.

Očito, materijali koji su prezentirani parlamentu više nego dovoljno, ubedljivo, govore o sprezi raznih poraženih nacističkih i fašističkih snaga i o njihovoj sadašnjoj delatnosti u Australiji.

Na zvaničnoj Australiji leži odgovornost da ih pažljivo prouči i preduzme mere kako bi se jednom za svagda stalo na put vraćanju na mračna vremena Musolinija, Hitlera, Ante Pavelića, Rupnika, Ljotića, D. Mihajlovića i brojnih drugih.

Dosije sadrži i australijske dokumente: fotokopije pisania i fotografije Spremnosti od 22. avgusta 1978. godine kada je Lj. Urbančić prisustvovao proslavi u domu "General Vjekoslav Luburić". Iz dokumenta kojim se mora verovati jer potiču od australijske obaveštajne službe (ASIO) vidi se da je ustaška organizacija sa "Maksom" Luburićem kriva za uništanje 600.000 Jevreja,

Istovremeno kada i javnom tužiocu svi dokumenti su uručeni i predsedniku Liberalne partije NSW Gosp. Paternu. On je obećao da će do kraja ove nedelje biti doneta odluka Liberalne partije.

Dvostruko slavlje J.A.K.S. Centra Geelong

Prenos sa str. 7.

Odavno je već konstatovano i dokazano da Jugoslav. zajednica u Geelongu uživa sveopće simpatije državnih i lokalnih vlasti Victorije, kao i od svojih sugrađana Australaca koji veoma rado ističu zajedničku saradnju i dobre međusobne odnose.

Samo iz potvrde gore rečenog ističemo listu gostiju naših Australijskih prijatelja koji su na ovoj svečanoj zabavi uveličali svojim prisustvom proslavu dana naše Republike - 29. Novembra.

- Pretstavnik Federalnog Parlamenta za Corio, naš veliki prijatelj Gosp. Gordon Sholes,

- Pretstavnik Parlamenta Victorije Gosp. Neil Trezise sa suprugom.

- Prijetednik Shire of Corio Cr. Trudi Moritz, i Gosp. Moritz.

- Chief Superintendent of Police Headqvaters, Gosp. i G-da Hawkins.

- Comunication Consultant - Reditelj i Filmski snimatelj Gosp. Boland sa suprugom. Gosp. Boland je naš poznati prijatelj koji često snima u Jugoslaviji, čiji se najnoviji film uskoro očekiva na kanalu TV 9.

- Potpredsednik Općine Corio Gosp. M. Parks sa suprugom.

- Šef Policije N. Geelonga Gosp. Barrit Barney sa suprugom.

- Gosp. Ray Rammia - Vlasnik poznatog Hotela Golf View.

Izvinjenje su izrazili da ne mogu prisustvovati službenom spriječenošću: Ministar Imigracije i Etn. Poslova Vic. Gosp. Allan Wood, Direktor za komunalne odnose u zajednici pri Vladi Victorije, Gosp. Mato Tkalečević, Mayor grada Geelonga Gosp. Clover Howard, Menadžer radio Stanice Geelong - 3GL, Gosp. Terry Taylor, i Direktor Good Neighbour Council - Geelong.

Ispred Generalnog konzulata S.F.R.J. u Melburnu, prisustvovao je omiljeni i do sad najmladi Konzul u Vic - Feodor - Feda Polojac sa suprugom.

Tu su još i "zvaničniji" predstavnici Jugoslav. zajednice Sekretar Koodbora Gosp. Toni Susović, i stalni gost omiljeni i popularni voditelj konferencije na svečanim zabavama Centra - Geelong, i Voditelj emisije na Srpskom jeziku, Gosp. Nijaz - Šubara Zukić sa suprugom. Insistirano je da spomenemo i svoju malenkost, jer sam bio zvanično pozvani gost Centra sa kojim sam blisko saradivao od dana osnivanja ovog vrednog kolektiva, što je to i na-

ročito potvrđano ove večeri dodeljivanjem mi Zahvalnice - diplome sa posvetom, te Spomen zastavicom sa Grbovima Jugoslavije i Australije i grbovima svih Jug. Republika, i grbovima ostalih Australijskih država.

Naročito mi je dragi poklon Minijaturni trofej - Jugo Kup 1979 god, a svakako me čini srećnim otvorenja čestitka Prijet. Centra Gosp. Drage Petrošaneca na osvajanju prve nagrade na konkursu "Njegos" u Sydney, kao i lijepe želje u povodu mojeg skorog odlaska u posjetu Domovini.

Citavi tok večeri protekao je u zaista nezaboravnoj atmosferi. Sve u svježem duhu. Kako ne biti gord kad ti u ruke predaje najistaknutiji član zajednice u kojoj živimo zastavu Australije, Victorije, i Jugoslavije?

Divne su i simbolične reči izgovorili Gordon Sholes, Neil Trezise, i naš Konzul Feda prilikom ovog jedinstvenog i svečanog čina. Tri zastave, tri simbola za naš najveći praznik - Dan Republike. Zato su i više nego li samo simbolične reči Konzula Polojača kad kaže: "... Ove tri zastave koje danas primate neka vam budu simbol onoga što

ste vi ovdje postigli - Most prijateljstva između dva naroda..."

Centar je također ovim svojim trima visokim gostima uруčio simbolični poklon - zastavice ambleme i minijaturne trofeje Jugo Kupa, a svim suprugama svojih gostiju i bogate bukete cvijeća koje su podijelile curice iz sastava najmlade folklorne grupe J.A.S.K. Centra.

Buran Splauz je doživio John Boland - taj veliki majstor kamere kada je izrašao na binu posle prijema poklona, iznoseći svoje utiske iz Jugoslavije a koje će i nama vizuelno prikazati na našim TV ekranim.

Tri "generacije" - najmladi, srednji, i stariji iz sastava Folklorne izveli su divan program, koji je u novoj koreografiji osjetno uznaredovao za kratko vrijeme svojeg postojanja. Nismo mogli odoliti - uskoro se je ovom kolu "tri generacije" pridružila i naša "četvrt" iz sastava koji više mogu posjetiti nego poskočiti. A poskočili smo svi u kolo kad nas je pjesmom "Jugoslavijo... Jugoslavijo..." "izazvao" majstor harmonike Abdulah iz "Zvuka rodnog kraja". Ovim zvucima dozore...

Razigrana mladost JAKS centra - Geelong

U čast Dana Republike

ODLIČAN PROGRAM JUGOSLOVENSKE RADIO ZAJEDNICE

Adelaide, - Program jugoslovenske radio zajednice emitovan 27. novembra 1979., koji je namenjen u čast 36-tog rođendana Nove Jugoslavije bio je zaista na zavidnoj visini.

Odabrane pesme i igre i kraće informacije o značaju 36-tog rođendana Republike dočarale su slušaocima svečanu atmosferu, sličnu onoj koju jugoslovenska radiodifuzija stvara u našem starom kraju prilikom ovih svetkovina.

Ova veoma dobro uređena emisija daje nam nade za sve boljim i kompletnijim programom jugoslovenske radio zajednice, kojoj je potrebna i svestranija pomoć Jugoslovena Južne Australije.

M.J.M